

Tématická kázání – půst 2011
P. ThLic. Jan Balík

Žít ze křtu

- I) Křest teologicky
- II) Žít ze křtu katolicky – celistvě
- III) Církevní dimenze povolání

I. Křest teologicky

V rámci přípravy na 1150. výročí příchodu svatých Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu nás naši biskupové vybízí, abychom se zamysleli nad křtem. Budeme se tedy tři neděle zaobírat tímto tématem z různých stran.

O křtu Ježíš mluvil vícekrát. Nemůžeme opomenout jeho noční rozhovor s Nikodémem, ve kterém se zmínil o novém duchovním narození. Tehdy vysvětloval, že jeho křest je „z vody a z Ducha svatého“ (Jan 3,5). Jedná se proto o skutečnou svátost: viditelné znamení neviditelně působící Boží milosti. Vidíme vodu, slyšíme slova, ale to hlavní a podstatné, to, co koná Bůh v duši křtěného, to nevidíme.

První narození je tělesné - náš porod z lůna matky. To nás uvádí na tento svět.

Druhé narození je duchovní a působí ho ve křtu sám Bůh. To nám otevírá možnost života věčného v nebi.

Před svým nanebevstoupením Ježíš dává učedníkům program pro jejich působení: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“ (Mt 28,18).

Že bylo apoštolům zcela jasné, jaké poslání mají, poznáváme ze Skutků apoštolských. Ihned po prvním Petrově kázání, v den seslání Ducha svatého, se lidé ptají: „Co máme dělat?“ Petr jim odpověděl: „Obraťte se! A každý z vás ať se dá pokřtít ve jménu Ježíše Krista, /aby vám byly odpuštěny hříchy, a jako dar dostanete Ducha svatého./“ A ten den se k nim přidalo na tři tisíce lidí“ (Sk 2, 37 – 41).

Podobně bychom mohli vzpomenout křty popsané ve Skutcích apoštolských: křest prvního nežida - Kornelia (Sk 10), či křest celé rodiny žalárníka (Sk 16).

Co je to tedy křest?

V listě Římanům se dovídáme, že křest je naše ponoření do Krista. Jedná se o ponoření do jeho smrti a jeho slavného vzkříšení. Křest je tedy zásadní změna – konec starého života a zároveň získání života nového (Řím 6,3-4).

Ponoření do vody je symbolem smrti a očištění, ale též znovuzrození a obnovy.

Ve křtu jsme zcela proměněni, naše duše se stává jinou, novou. Lze to říci i takto: křtem jsme napojeni na Boží krevní oběh, začala v nás proudit Boží krev.

Spojení mezi člověkem a Bohem, které bylo přerušeno dědičným hříchem, je opět navázáno, obnoveno.

„Vy všichni, pokřtění v Krista, oblékli jste se v Krista: už není Žid anebo Řek, už není otrok anebo člověk svobodný, už není muž anebo žena; všichni jste jeden v Kristu Ježíši“ (Gal 3,26-29).

Křest působí ve dvou směrech:

- 1) očišťuje nás od hříchů
- 2) znovu nás rodí z Ducha svatého

ad 1) Očištění od hříchů znamená, že nám Bůh ve křtu smazává dědičný hřích, který nám zabraňuje ve vstupu do nebe. Dědičný hřích, který lze chápat jako v lidstvu přítomný virus, je v osobě pokřtěného zničen. Bůh sám je antivirovým programem.

Pokud je křtěn dospělý, pak mu Bůh ve křtu odpouští i všechny osobní hříchy, kterých se před křtem dopustil.

ad 2) Znovuzrození z Ducha svatého vyjadřuje Nový zákon nejrůznějšími přirovnáními:

- "nové stvoření" (2 Kor 5,17)
- stáváme se adoptivními dětmi Božími (Gal 4, 5 – 7)
- oblečení v Krista (Gal 3,27)
- účastníky božské přirozenosti (2 Petr 1,4)
- chrámem Ducha svatého (1 Kor 6,19)

To, co získáváme křtem, nazýváme teologickým termínem: posvěcující milost. Označujeme tím stálý dar, trvalou a nadpřirozenou dispozici, která zdokonaluje osobu člověka, činí ji schopnou žít s Bohem, jednat z lásky k němu (KKC).

Křest je začátek a příslib spásy, ale vyžaduje, aby člověk spolupracoval.

Milost křtu lze nechat ležet ladem a lze ji také těžkým hříchem ztratit. O tom budeme hovořit více příště.

Katecheticky, systematicky můžeme to nové, co se ve křtu odehrává popsat takto:

A) - Stáváme se novým stvořením

„Když se někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pominulo, nové nastoupilo“ (2 Kor 2,17).

V praxi to znamená, že ve křtu dostáváme darem nadpřirozené ctnosti: víry, naděje a lásky – tyto ctnosti nemůžeme získat cvikem či lidskou snahou, můžeme je pouze dostat jako dar.

Dále jsou nám dány v základní míře dary Ducha svatého.

Křest také posiluje mravní ctnosti – tedy schopnosti člověka, které mu usnadňují růst v dobru.

Jednoduše řečeno: ve křtu jsme dostali výbavu pro skutečný život. Bylo do nás vloženo nadání – přátelství s Bohem.

B) - Byli jsme přivtěleni k církvi, ke Kristovu mystickému tělu.

„My všichni jsme byli jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo“ (1 Kor 12,13).

V praxi to znamená, že jsme všichni účastníky obecného Kristova kněžství: všichni jsme kněží, proroci a králové.

Bůh nás ve své dobrotě zahrnul do svého plánu spásy světa. Daroval nám podíl na svém úkolu. Udělal nás spoluodpovědné za spásu světa.

Kdy jsme kněžími?

- když sami sebe, svůj život, své radosti i bolesti přinášíme Bohu jako oběť,

- když usilujeme aktivně o svatost.

Kdy jsme proroky?

- především, když svými skutky vydáváme svědectví o Kristu,
- když slovem hlásáme evangelium,
- když neváháme odvážně pranýřovat zlo a zastávat se dobra.

Kdy jsme králové?

- když přemáháme hřích,
- když vtiskujeme křesťanskou duši společnosti, ve které žijeme,
- když vracíme celému stvoření prvotní hodnotu.

Upřímně řečeno, kdo takto žije, nebude mít – podobně jako Ježíš – na růžích ustláno. Vzpomeňme na nedávnou vraždu – 2. března - dvaadváctiletého ministra pro náboženské menšiny pákistánské vlády Šahbáz Bhattího, který byl praktikující katolík a zastával se náboženské svobody v zemi. Bhattí věděl, že je „na černém seznamu“ extrémistických skupin. Těm, kdo mu radili emigraci, odpovídal, že nemůže Pákistán opustit. Byl přesvědčen, že pokračovat v boji proti fanatismu extrémistů, kteří v Pákistánu získávají stále větší vliv, je jeho povinností. A především byl přesvědčen, že musí nadále podporovat menšiny a zejména křesťanskou komunitu.

C) - Křtem jsme spojeni se všemi ostatními křesťany z jiných církví. Proto se ten, kdo přestupuje do katolické církve z nějaké jiné křesťanské církve, (kromě výjimek) znovu nekřtí.

D) - Dostáváme nezrušitelnou duchovní pečeť. Křest se nedá vymazat. Kdo je jednou pokřtěn, ten takový zůstává, i kdyby podle víry nežil či od víry odpadl.

Kdo může křtít?

Za normálních okolností křtí jáhen nebo kněz.

V případě, kdy je křest důležitý a není k dispozici ani jáhen ani kněz, např. v nebezpečí smrti malého dítěte, může pokřtít kdokoliv, dokonce i nepokřtěný. Stačí, když vylije třikrát vodu na hlavu či na část těla a to tak, aby stékala, a přitom říká slova: „Já tě křtím ve jménu Otce, i Syna i Ducha svatého“ a má úmysl dělat to, co dělá při křtu církev.

Kdo takto pokřtí, má o křtu informovat místního faráře, aby byl křest zapsán v matrice.

Jak rozumět tomu, že křest je nutný ke spáse?

Pán Ježíš říká jasně: „Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen.“ (Mk 16,16). Je tedy jasné, že křest je jistou cestou ke spáse. Kdo uvěří v Ježíše Krista, dá se pokřtít a žije podle evangelia, ten je spasen. Proto je naším nádherným úkolem, ale i velkou odpovědností, lidem neznajícím Ježíše, hlásat evangelium a přivádět je ke křtu. Proto křtíme i malé děti a nečekáme, až vyrostou.

Co ale ti, kteří nikdy o Kristu neslyšeli, nikdo jim neřekl, že je nutné se nechat pokřtít? Od počátku církve se hovořilo o trojím křtu: vodou, krve a touhy. Co to znamená? Že mohou být spaseni i ti, kteří před svým křtem umírají pro víru (mučedníci - křest krve), a katechumeni a všichni lidé, kteří nikdy neslyšeli o Kristu a církvi nebo ještě bez vlastní viny nedošli k výslovnému uznání Boha, kteří ale usilují o život podle svého svědomí (křest touhy). Tedy může jít klidně o člověka, který o sobě prohlašuje, že je ateista. Snažit se žít podle svého svědomí v podstatě znamená vědomě nebo nevědomě hledat pravdu, tedy Boha a plnit jeho vůli, jak ji poznává. Dodejme, že takový život již sám o sobě vyžaduje Boží pomoc, kterou Bůh jistě nikomu, kdo má dobrou vůli, neodepře. Bůh má rád každého člověka a proto touží, aby každý přijal jeho nabídku spásy. Protože ale víme, že řádnou, normální a jistou cestou ke spáse je křest, má být naší touhou, aby lidé poznali Ježíše a nechali se pokřtít.

V ohrožení spásy je tedy ten, kdo Krista poznal, ale přesto se nechce z nějakého důvodu dát pokřtít. Třeba proto, že nechce zanechat nějakého vážného hříchu.

A jak je to s dětmi, které zemřely bez křtu?

KKC říká: „církev nemůže nic jiného, než je svěřit Božímu milosrdenství, jak to také dělá při pohřebních obřadech za ně. Velké milosrdenství Boha, který chce, aby se všichni lidé spasili, a Ježíšova něha k dětem, jež mu dala říci: "Nechejte děti přicházet ke mně, nebraňte jim" (Mk 10,14), nám totiž dovolují doufat, že je nějaká cesta spásy pro děti, které zemřely bez křtu. Tím naléhavější je proto výzva církve nebránit dětem, aby přicházely ke Kristu prostřednictvím daru svatého křtu.“

Obečně platí, že dítě, které je v nebezpečí smrti, je třeba ihned pokřtít. To samé platí i pro předčasně porozené, o kterých se ví, že ihned po porodu zemřou.

Jedná se o úkol pro rodiče, ale také i pro informovaný zdravotnický personál.

Co je to katechumenát

Pokud se pro křest rozhodne dospělý, prozatím nepokřtěný, prodělává tzv. katechumenát. Tedy dlouhodobou přípravu k přijetí tří základních svátostí, které pak přijímá najednou: křtu, biřmování a eucharistie.

Závěr:

Výsostným okamžikem křtu dospělých je velikonoční vigilie.

Při této vigilií pokřtění obnovují své křestní sliby, tedy si je připomínají a znovu se pro ně rozhodují.

Budeme tak konat i letos. Proto si při odchodu z kostela můžete vzít na lístku text obnovy a během postní doby se nad ním zamýšlet.

OBNOVA KŘESTNÍHO VYZNÁNÍ NA VELIKONOČNÍ VIGILII

My všichni máme účast na Kristově vítězství nad smrtí: Neboť křtem jsme byli spolu s Kristem pohřbeni, abychom s Kristem vstali k novému životu. Proto nyní vykonejme to, nač jsme se čtyřicet dní připravovali, a obnovme své křestní vyznání: Zřekněme se ducha zla a vyznejme víru v Krista Ježíše, zřekněme se hříchu a slibme, že chceme sloužit Bohu v jeho svaté církvi.

Kněz: Chcete tedy žít ve svobodě dětí Božích, a zříkáte se proto hříchu?

Všichni: Ano.

Kněz: Chcete, aby vás nikdy hřích neovládl, a zříkáte se proto všeho, co k němu láká?

Všichni: Ano.

Kněz: Zříkáte se tedy ducha zla a všeho, co působí a čím se pyšní?

Všichni: Ano.

Kněz: Věříte v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země?

Všichni: Věřím.

Kněz: Věříte v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se narodil z Marie Panny, byl ukřižován a pohřben, vstal z mrtvých a sedí na pravici Otcově?

Všichni: Věřím.

Kněz: Věříte v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení mrtvých a život věčný?

Všichni: Věřím.

Kněz: Všemohoucí Bůh, Otec našeho Pána Ježíše Krista, nás vysvobodil z hříchu a dal nám život z vody a z Ducha svatého. Kéž v nás svou milost chrání, abychom byli s Kristem spojeni na věky věků.

O: Amen.

Kněz kropí lid svěcenou vodou. Všichni přitom zpívají:

Viděl jsem pramen vody, který vyvěral z chrámu na pravé straně, aleluja. A všichni, k nimž voda dosáhla, byli uzdraveni a volají: Aleluja, aleluja.

II. Žít ze křtu katolicky - celistvě

Největší dar, který jsme v životě dostali je křest.

Bůh nám v něm daroval milost posvěcující – tedy nadpřirozené nadání žít s Bohem - a zároveň posílil naše přirozené lidské schopnosti.

Proto Benedikt XVI. (bohoslovcům 5. 3. 2011) řekl: „Jednání křesťanů je důsledkem daru, realizací toho, co nám je denně dáváno.“
Avšak: „nejedná (se) o automatický důsledek, (protože ve vztahu) s Bohem jsme neustále v realitě svobody.“

Proto „Křest neprodukuje automaticky důsledný život.

Ten je plodem vůle a vytrvalé snahy o spolupráci s tímto darem, s obdrženou milostí. A tato snaha něco stojí, je to cena, která se platí osobně.“

Křest můžeme přirovnat k darovanému počítači či autu.

Jedna věc je počítač dostat darem, druhá naučit se s ním zacházet a další používat ho a rozvíjet jeho možnosti.

Jedna věc je dostat darem auto s kartou na volný odběr pohonných hmot. Obdarovaný už pak musí sám otočit klíčkem u zapalovače.

Zde můžeme zmínit, že existuje veliká odpovědnost rodičů za náboženskou výchovu svých dětí.

Pokud není křest výchovou či vlastním úsilím rozvíjen, zůstává neplodný, kdesi zasunutý; sice existuje, ale člověk nerozvinul jeho potenci.

Dnes se budeme přesně touto otázkou zabírat.

Co dělat, abychom rozvíjeli svůj křest, abychom žili ze křtu?

Odpověď najdeme, když si uvědomíme, jaké jsou zásady katolické spirituality; katolické cesty, jak praktikovat evangelium.

Předně je třeba vnímat, že katolicita znamená propojení různého v celek a v harmonii:

- vnímat nejen duši, ale též tělo,
- všímat si rozumu, vůle, citu,
- pojímat člověka v jeho individualitě a zároveň v mnohosti vztahů.

Naše duše, tělo, základní schopnosti lidské bytosti a mezilidské vztahy jsou propojeny jako spojené nádoby.

Z toho důvodu je pravá katolická spiritualita komplexním pohledem na život člověka. Vede k vnitřní harmonii lidské osoby.

To však znamená, že neslibuje laciná a rychlá řešení, naopak! Tím, že ukazuje nutnost zapojení celého člověka, je ve skutečnosti náročná.

Avšak tato náročnost je korunována skutečnou krásou lidského života, vnitřní harmonií osoby člověka.

Kdykoliv na toto téma hovořím, vždy mi před očima vyvstane postava papeže Jana Pavla II.: všestranně harmonický muž, plně žijící v Bohu, osoba s neuvěřitelnou schopností milovat každého člověka, muž rozumějící životu, radující se z krásy stvoření, vnímající řeč umění a přitom neustále kontemplující Boha, přítomného ve světě.

Jaká jsou tedy zásadní pravidla katolické spirituality?

Jak rozvíjet křest?

0) Základem našeho života je Boží milost. Bez ní by vše ostatní bylo jen lidským cvikem a vlastně jen pouhou lidskou neuskutečnitelnou touhou.

Na základě křtu se vše, o čem budeme pojednávat, stává rozvinutím nadání, které jsme dostali; rozvojem schopností, které do nás byly vloženy při křtu; využíváním navázaného spojení.

Jednoduše řečeno: po křtu máme na to, jsme uschopněni k tomu, abychom modli žít kvalitní život.

Písmo svaté píše: „Když někdo z vás chce stavět věž, neseďne si napřed a nespočítá náklady, jestli má dost na dokončení stavby? Kdyby totiž položil základy a nestačil ji dokončit, vysmáli by se mu všichni, kdo by to viděli, a říkali by: `Tenhle člověk se pustil do

stavby, ale nemohl ji dokončit.“ (Lk 14, 28-29)

Budeme-li k sobě pravdiví, zjistíme, že sami ze své síly nejsme schopni kvalitně žít. Avšak Bůh je nadpřirozenou silou, která nás umožňuje s nadějí vykročit. On doplňuje to, co nám chybí k stavbě věže našeho života.

1) Oblast rozumu

Rozum je nutné celý život kultivovat a rozvíjet vzděláváním. Víra a rozum jsou totiž dvě křídla, kterými poznáváme pravdu. Mezi vírou a rozumem musí probíhat neustálý dialog.

Pravá moudrost, skutečná rozumnost totiž nespočívá v množství informací, které člověk uchovává v paměti. Jedná se, jak řekl Jan Pavel II. (Anděl Páně, 9.4. a 16.4. 1989) o dar Ducha svatého, „o světlo, které dostáváme shůry, poznání proniknuté láskou, díky kterému duše získává intimní blízkost k Božím věcem a zakouší jejich chuť.“ Jedná se o „schopnost pronikat do věcí a do pochopení Božích záměrů.“

Získávat ji vyžaduje nejen studium, ale i živou víru, modlitbu, dialog s druhými a také vlastní život podle víry.

Tak, jak roste naše vzdělání ve světské oblasti, tak by mělo růst i v oblasti náboženské.

Tříbit rozum předpokládá též intelektuální dialog s druhými o víře. Celý život si člověk ohledně víry klade otázky, na které hledá odpovědi.

Dnes máme k dispozici ucelené dílo církve: Katechismus katolické církve. Máme možnost sledovat učení papeže.

Zároveň máme možnost vybírat si z množství materiálu to kvalitní a nečíst kdeco, lečjaký brak.

Sv. Izidor Sevillský napsal koncem 6. století: „Ten, kdo nechává dar rozumu, který dostal od Boha, ležet ladem, uvaluje na sebe odsouzení, protože darem, který dostal, pohrdá a hřeší leností.“

2) Oblast vůle

Zjišťujeme, že vůle je v současnosti nejméně rozvíjenou lidskou schopností. Jsme vychováváni stylem: mít vše hned, na nic nečekat, vše jen emotivně prožívat. Jakoby to, co pocítujeme příjemně, existovalo, a to, co jako příjemné nepocítuji, nemělo smysl.

Mít pevnou, vycvičenou vůli ve skutečnosti znamená, být schopen dobra. Být schopen vykonat to, co poznávám, že je vůle Boží. Pevná vůle též umožňuje vytrvat v dobrém, dostát svému rozhodnutí a překonávat překážky.

Cvičit vůli je jedna ze schopností, které v sobě musíme rozvíjet.
Jak?

Malými konkrétními předsevzetími – například danými na jeden týden. Každý večer je pak při zpytování svědomí zkontrolujeme.

Dovolte mi osobní příklad: Maminka mi od dospívání psala čas od času na papírek, v čem bych se měl zlepšit. Dobře znala mou povahu, mé klady a zápory. Její starostlivost mi nebyla vždy po chuti, ale s odstupem času mohu konstatovat, že jsem jí za to nesmírně vděčný.

Podobně byl pro mě velikým příkladem tatínek, kterého jsem pravidelně vídával večer před spaním klečat a brzo ráno se modlit růženec.

Ukázněná vůle je ve skutečnosti důležitější a cennější, než inteligence, nadání, finanční zajištění atd.

Kdo má pevnou vůli, ten se snadno stává ctnostným člověkem.

Co je to ctnost?

Snadnost k dobru, dobrý návyk.

„Správné užívání svobody,“ říká sv. Tomáš Akvinský.

Existuje celá řada ctností, které patří k přirozenosti člověka. Je možné se k nim vychovat, vycvičit. Je důležité, aby byly vštípeny dětem během výchovy. Pro pokřtěné je tento lidský proces dokonce snadnější, protože jsme v naší přirozenosti posílení.

Základní lidské, přirozené ctnosti jsou čtyři:
moudrost, mírnost, statečnost, spravedlnost

a) Moudrost či rozvážnost

Písmo říká: „Počátkem moudrosti je bázeň Boží.“ (Sir 1,25)

Přirozeně moudrý je ten, kdo nespolehá jen na sebe, kdo se vzdělává, naslouchá zkušeným, pečlivě se rozhoduje, učí se rozpoznávat nejrůznější myšlenky, poznává sám sebe a cílevědomě se zbavuje svých špatných vlastností a dobré zušlechťuje.

b) Mírnost či zdrženlivost

Jedná se o schopnost ovládat své vášně, které nás často strhávají k nerozumnosti či přímo k hříšnému jednání. Mírnost zajišťuje vládu vůle nad pudy.

Mírnost udržuje nejrůznější rozměry osoby člověka v rovnováze: rozum vůli i city; osobní individualitu i vztahy; tělo i ducha.

Mírnost získáme jen dlouhodobým cvičením se v sebeovládání. Je nutné naučit se ovládat v situacích, kdy je třeba poslechnout druhého, snášet nesympatického, konat práci, která nebaví, kdy je třeba odmítnout špatné či neúčinné.

Když najde člověk zkušeného trenéra - duchovního doprovázejícího, který moudře radí a vede, snadněji a rychle postupuje na cestě k dokonalosti.

Bez správné míry se i ctnosti mohou proměnit v neřesti. Bez správné míry ctností se člověk stává vychýleným, jednostranným a často je pak karikaturou křesťana a nakonec ukazuje neradostné křesťanství. Všechny ctnosti musejí být sladěny a růst ve správné míře.

c) Statečnost, velkodušnost, trpělivost, vytrvalost

Jedná se o schopnost překonávat překážky, které se člověku staví do cesty; o vytrvalost v dobrém rozhodnutí.

Jedná se o určitou přísnost na sebe sama.

Kdo je statečný, ten se nenechá zlomit neúspěchem.

Když kardinál Tomášek, který byl vynikajícím pedagogem, hovoří o sebeovládání, definuje ho takto: „Ovládat se znamená přemáhat v sobě odpor k řádu a konat dobro přes to, že je v tom něco nesnadného.“

Jedná se o „otužování vůle“.

A výsledek? Skutečná vláda člověka nad svým životem, nad sebou samým. Rozum vládne osobě člověka a jemu se podřizuje často neuspořádaná vůle a rozverný cit.

Svatý Pavel o této ctnosti říká: „Držím však svoje tělo v tuhé kázni a podrobuji si ho“ (1 Kor 9,27). Proč? Právě proto, aby člověk žil v harmonii a jeho život byl upořádaný.

„Trpělivost je větší dar, než dělat zázraky,“ píše sv. Řehoř Veliký.

Slovy Pána Ježíše se jedná také o každodenní nesení kříže.

„Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem“ (Lk 14,25-33).

d) Spravedlnost

Poslední ze čtveřice hlavních ctností znamená, že je třeba druhému člověku i Bohu dávat to, co jim patří.

Jedná se o základní míru skutečné lásky k bližnímu a o základ spravedlivého uspořádání společenských vztahů.

Měli bychom být schopni každý večer při zpytování svědomí najít konkrétní skutky, které jsme vykonali z lásky k druhým, ke své manželce, ke svému manželovi, k nejbližším.

Vůči Bohu představuje spravedlnost schopnost člověka najít si aspoň základní čas pro setkání se Stvořitelem a milujícím Vykupitelem v modlitbě.

Jen těžko můžeme pozvedat svůj život k mystice a ke svatosti, když nedokážeme žít jako lidé. Když nedokážeme poručit sami sobě. Když nám chybějí základní lidské ctnosti.

Snad až příliš často stojíme ve svém duchovním životě na místě, či upadáme, protože podléháme lenosti a neschopnosti zapojit svoji vůli. V jedné studii o mladých se píše, že velká část mladých lidí tráví svůj volný čas nicneděláním. Neotevívá se zde neschopnost duchovně žít?

P. Kubíček napsal: „Kristus nepřišel na svět omlouvat slabochy. Nepřišel je zahubit, ale zachránit, spasit.“ – vysvobodit z otroctví slabošství.

3) Oblast citu

Cit je velmi vratká lidská schopnost. Velice často není dobrým ukazatelem, ba naopak.

Prožitek radosti z víry a z Boha je ale také důležitý. Nesmí jít ale jen o vnější vybuzenou radost, ale o skutečný vnitřní, duchovní prožitek. Kupodivu my lidé takový vnitřní okamžik, kdy se nás dotýká Bůh, často zakusíme uprostřed svého utrpení. Mladí často na velkých setkáních.

Cit je třeba rozvíjet mimo jiné také prostřednictvím umění a krásy.

Pro rozvoj citu u dítěte je zvláště v prvních měsících a letech života důležitá matka, která naplňuje v dítěti potřebu něžnosti, citu a bezpečí. Později přebírá roli více otec, který v chlapci rozvíjí cit správným směrem tím, že uznává, co chlapec dokázal, chválí ho, vyzdvihuje jeho schopnost něco vytvořit, něco udělat; u děvčete otec má zvláštní úlohu postupně ji uvést do mužské společnosti. Tím, že otec dokáže dle potřeby dceru obejmout, pohladit, vyzdvihnout přednosti její osobnosti a její krásu, tím ji učí přijímat se jako ženu, umožňuje jí přijmout své přednosti, uvědomit si svou přitažlivost, ale zároveň muže neprovokovat.

4) Oblast tělesná

Lidské tělo má větší význam, než si běžně připouštíme, vždyť Písmo nás ujišťuje, že naše tělo „je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá“ (1 Kor 6,19).

Jistě, neměli bychom sloužit pohodlnosti těla, jak se často stává, ale také tělo zbytečně neničit. Neseme odpovědnost za to, abychom moudře a přiměřeně o zdraví svého těla pečovali, učili se odpočívat, nepřepínali své síly, léčili se, když je třeba atd.

V tomto ohledu je třeba zmínit i to, že člověk, který je skutečně proniknutý Bohem, vytváří kolem sebe harmonické prostředí a novou evangelijní kulturu. Záleží na tom, jak vypadá náš byt. Ne to, jak bohatě a moderně je zařízen, ale zda vyzařuje určitou prostotu a vnitřní harmonii. Podobně se to týká i našeho oblečení.

A pak se jedná i o to, jak se bavíme, jak trávíme čas s rodinou, s dětmi. Je z našeho života poznat, že žijeme jinou kulturou, než většinová společnost?

K tomu všemu existuje též další oblast, která souvisí s naším tělem: jedná se též o víru, že smysl má i nemoc a nakonec i smrt. Že tedy i to bolestné a lidsky až nesnesitelné, má v Bohu smysl.

5) Oblast duchovní

Hovořili jsme o přirozených ctnostech, které lze nacvičit.

Pochopitelně, že vše se nacvičit nedá. Hraním na klavír se nikdo bez zvláštního nadání nestane Beethovenem. Ale ani Beethoven by nebyl tím, kým byl, kdyby nerozvíjel své nadání.

Co z toho vyplývá?

Existují nadpřirozené ctnosti, jakési nadání, které člověk nemůže získat svou pílí, ale může je pouze dostat jako dar. Jedná se především o nadpřirozenou ctnost víry, naděje a lásky. Jsou to darované, vlité ctnosti, které dostáváme při křtu. Ale i ty musíme rozvíjet, jinak zakrní.

Jak bychom odpověděli na otázky typu:

- Kdy ses naposledy modlil/a za posílení víry, naděje a lásky?
- Co jsi vědomě udělal/a minulý týden pro růst své víry?

Mohli bychom uvést mnoho konkrétních duchovních nástrojů, které máme k dispozici: četba Písma, časté přijímání svátosti eucharistie a svátosti smíření, využívání odpustků, modlitba osobní a společná, duchovní vedení.

6) Poslední oblastí, které se však budeme věnovat až příště, jsou mezilidské vztahy a život uprostřed církve.

Jiný pohled na to samé

Pro lepší porozumění je vhodné se na vše podívat ještě ze zcela jiné stránky:

Každý z nás v sobě nosíme stíny: jednomu se potí ruce, druhý nemá odvahu vystoupit na veřejnosti, třetí se něčeho bojí. Jsou lidé zlostní, přecitlivělí. Ve svých rodinách máme nejrůznější zádrhele. Náš život je poznamenán nedostatky, neschopnostmi, omezeními, nemocemi a nejrůznějšími kříži, které jsou mnohdy ukryté očím druhých.

Řešení?

Není vůbec snadné a nelze ho předložit zjednodušeně.

V podstatě jej můžeme shrnout do těchto bodů:

A) Přirozená část řešení:

- využívat rozumně lidských přirozených možností a prostředků, aby náš život byl i po lidské stránce v pořádku,

Např. využívat základní pravidla menežmentu; pokud je třeba, neváhat a obrátit se na solidního odborníka: lékaře, psychologa, psychiatra.

Sv. Tomáš zdůrazňoval, že „nadpřirozené vyžaduje přirozené“.

Připomeňme si i jeho radu, kterou adresoval lidem, kteří měli

nejrůznější duchovní problémy. Radil jim, aby se napřed dobře najedli a dobře vyspali. Pak teprve začali řešit.

Příklad: Jakmile se v našem životě dostaví pocit, že jedeme velkou rychlostí ve vlaku, o kterém nevím, kam jede a proč jede, je nejvyšší čas co nejdříve se zastavit a v klidu přehodnotit vše, co konáme. Podívat se, zda něco podstatného neopomíjíme, zjistit, zda si zbytečně nedáváme vysoké cíle, rozhodnout, co přestaneme dělat.

B) Duchovní část řešení našeho života si přiblížíme třemi větami z evangelia:

- „Kdo chce jít za mnou, zřekni se sám sebe, den co den ber na sebe svůj kříž a následuj mě“ (Lk 9,23).

Je třeba přijímat z rukou Božích všechny kříže, které se nás dotýkají. Nic se neděje zbytečně, vše, i bolestné má v Boží lásce smysl.

„Za předpokladu, že přijímáme vůli Boží, je touha nemocného po uzdravení dobrá a hluboce lidská“ (Instrukce o modlitbách za uzdravení). Zvláště se projevuje v důvěryplné modlitbě.

Zároveň, jak píše Jan Pavel II. v listu o smyslu lidského utrpení, má utrpení povahu zkoušky. Je-li přijato v důvěře v Ježíše ukřižovaného, člověka očisťuje, vede k pochopení spasitelného významu utrpení a hlouběji spojuje s Kristem.

Konec konců utrpení vytváří prostor pro lásku, provokuje druhé ke skutkům lásky.

Když sv. Řehoř Veliký komentuje větu z Joba: „Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?“ (Job 2,10) říká: „Každý, kdo přijímá dary, aniž by se zároveň bál, že mohou přijít také rány, nechá se unést radostí do veliké výše, ale povznesený v radosti potom náhle se prudce zřítí. A koho stíhají rány a on se v čase trápení vůbec netěší z darů, které se mu poštěstilo dostat dříve, tomu zpustoší mysl naprosté zoufalství... Je třeba obojí: aby trápení v neštěstí zmírňovala vzpomínka na Boží dar a předtucha trápení a strach z něho, aby tlumily radost z daru.“ (breviář I, str 225)

- „Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle“ (1 Jan 2,10).
Skutky, které děláme vědomě z lásky, pomáhají nejen druhým, ale proměňují a léčí i nás samotné

- „Nedělejte si tedy starosti o zítřek; zítřek bude mít své vlastní starosti. Každý den má dost svého trápení“ (Mt 6,34).
Žít přítomnost. Dnes je čas, který je třeba dobře prožít, nežít včera, nežít zítra, ale žít dobře dnes, dnes poponést svůj život, svůj kříž. Minulost vložit do Božího milosrdenství, budoucnost do jeho lásky a v přítomnosti vykonat to, co je Boží vůlí. To je cesta ke svatosti.

Svatí o tom často hovoří:

Sv. Terezie z Lisieux píše: „Ty víš, Bože, že k tomu, abych tě na této zemi milovala, nemám nic jiného, než dnešek.“

Sv. Františka Xaverie Cabrini, italská řeholnice působící velkou část svého života mezi Italy ve Spojených státech amerických na začátku 20. stol. napsala: „Nehledej minulost, ale zůstávej v přítomnosti a dívej se stále vpřed, abys viděla ctnost, kterou musíš uskutečnit.“

Papež Jan XXIII. se řídil heslem: „Musím dělat každou věc... jako bych neměl nic jiného na práci, jako by mě Pán postavil na svět jen proto, abych dobře udělal tento skutek.“

Vyvážená terapie

Ze všeho, co jsme si dnes o rozvoji křtu řekli vyplývá, že jakmile přijde ke zkušenému duchovnímu vůdci člověk se svými problémy, ten se nejprve snaží zjistit okolnosti a pak hledá celistvé řešení.

Zkratkovitost by byla nepoctivá, protože neexistuje. Jsme lidé, a proto skutečné řešení životních problémů obsahuje většinou více rozměrů. Nejme pouze duchovní bytosti, ale též tělesné, nejme jen osamoceni, ale žijeme ve spleti vztahů, nemáme jen cit, ale i vůli a rozum.

Nelze tedy opomíjet psychologické řešení, přínos odborné psychologické terapie, psychiatrickou pomoc či odborné lékařské postupy.

Nelze se upnout jen k řešením duchovního charakteru, což může mít podobu pouhého doporučení: modlete se vytrvaleji nebo upnutí se výlučně na možnost duchovního uzdravování, či na v poslední době populární tzv. uzdravování rodových kořenů. Stejně tak zdaleka ne vše lze řešit exorcismem.

Na druhé straně poctivý psycholog a psychiatr bude muset uznat, že ne vše je v jeho kompetenci a v lidských možnostech. Budou situace, ve kterých udělá dobře, když svému pacientovi doporučí také duchovní pomoc.

- Kolik nemocí těla se uzdravuje, když člověk nalezne správný vztah ke svému okolí, když dokáže odpustit, když nalezne smíření s Bohem?

- Kolik duchovních problémů se vyjasní, když se pokusíme dát do pořádku svého bratra osla - tělo, jak říkával sv. František?

- A kolik problémů, nemocí a těžkostí Bůh nikdy neuzdraví, protože je dobrý a ví, že pro Boží království nebo pro nás samotné má smysl trpělivé nesení kříže: „Trpělivostí zachráníte svou duši“ (Lk 21,19). Sv. Pavlovi, který prosil, aby byl zbaven ostnu, který nosil na svém těle, Ježíš odpověděl: „Stačí ti moje milost, protože síla se tím zřejměji projeví ve slabosti (2 Kor 12,9).

V těchto dnech běží v kinech oscarový film „Králova řeč“. Je krásným příkladem, co vše dokáže pevná vůle člověka a láska nejbližších.

Závěr:

Povzbudme se k poctivé sebevýchově slovy papeže sv. Lva Velikého: „I když z nás totiž vytváří nové lidi zásadním způsobem koupel znovuzrození, přece se všichni potřebujeme každodenně očišťovat od rezu smrtelnosti. A není mezi námi nikdo, kdo by se na své cestě

kupředu neměl snažit, aby byl stále lepší. Celkově je třeba zaměřit všechno úsilí k tomu, aby při oslavě dne vykoupení nebyl nikdo v zajetí svých starých chyb.“

III. Církevní dimenze povolání

Doposud jsme konstatovali:

Žijeme z Boží milosti.

Bůh nám daroval nadpřirozený dar milosti posvěcující – jakési nadání, schopnost žít z Boží síly a lásky,
- a zároveň posílil naše lidské schopnosti, tedy nám ulehčil naši lidskou snahu.

Křest nám umožňuje žít přirozený život vyváženě a harmonicky a zároveň směřovat k životu věčnému. Plně se realizovat.

Rozvíjet dar křtu je úkol na celý život. Je však nutné, aby tento rozvoj zahrnoval člověka ve všech jeho rozměrech: rozum, vůli, cit; tělo i duši; individualitu i společenství.

Dnes se budeme věnovat vzájemným vztahům a životu uprostřed společenství církve.

Žít lásku

Vztah k Bohu a k druhému člověku je pro Ježíše základem všeho. Známe jeho slovo: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání. Druhé je podobné: Miluj svého bližního jako sám sebe. Na těch dvou přikázáních spočívá celý zákon i Proroci“ (Mt 22, 37 – 40).

Když pak Ježíš hovoří o posledním soudu, uvádí, že zásadní otázka, která rozhodne o naší věčnosti, bude směřovat k tomu, jak jsme milovali, jak jsme sloužili svým bližním.

Později Ježíš řekne, že vrcholem lásky k druhému člověku je láska vzájemná: „Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy“ (Jan 13, 34).

Všimli si toho již v prvních dobách církve.

Když sv. Basil (330–379) poznal život různých poustevníků, došel k názoru, že lidé, kteří chtějí následovat Ježíše co nejradikálněji, by

měli žít ve skupinách a neměli by vést osamocený život. Proto začal zakládat kláštery. Jeho důvody lze shrnout do následujících (dle Tomáše Špidlíka):

- Pokud se jedná o hmotné potřeby, nikdo si nevystačí sám.
- Poustevnický život je v rozporu s přikázáním bratrské lásky.
- V osamoceném životě chybí bratrské napomínání.
- Samotář nemůže zachovávat všechny příkazy evangelia (navštěvovat nemocné), zatímco komunita to dělat může.
- Samotář nedává své dary a charismata do služby společenství.
- Poustevník prožívá více nesnází než cenobita (žijící v klášteře), protože je zbaven bratrské a společenské opory.
- Samotář se nemůže cvičit v pokoře, odpouštění, v milosrdenství a je v nebezpečí, že bude spokojen sám se sebou.

Naopak společný život podle Basila poskytuje jasné výhody:

- Klášter je obrazem církve, jediného těla, jehož hlavou je Kristus.
- Ve společenství se uskutečňuje sdílení dobra a jednotlivé dary slouží všem.
- Poslušnost snadněji zlomí hlavní překážku dokonalosti, kterou je vlastní vůle.
- Klášter umožňuje duchovní vedení.
- Soutěživost ve zdokonalování se ve ctnostech probouzí v bratřích horlivost. Dobrá komunita povzbuzuje jednotlivé členy.
- Poustevník se nakonec musí zaobírat obživou, kdežto v klášteře je jednatel mnoha starostí zbaven.
- V klášteře se vše děje dle řádu, který přinesla dlouholetá zkušenost.
- Společný život je snazší a je otevřen všem, protože se žije v poslušnosti.
- Přínos klášterů pro celou církev a společnost.

Svatý papež Řehoř Veliký († 604) přidává ještě jeden biblický úryvek, který mu umožňuje zdůraznit důležitost vzájemné bratrské lásky, kterou Ježíš vyhlásil za své a nové přikázání (Jan 15,12). V homilii, ve které vysvětluje, proč Ježíš posílá učedníky po dvou (Lk 10,1) píše: „Nejmilejší bratři, náš Pán a Spasitel nás pobízí někdy slovy, někdy skutky. I jeho skutky jsou totiž příkazy, neboť když něco mlčky koná, dává tím najevo, co máme dělat. A tak rozesílá své učedníky, aby šli kázat, a rozesílá je dva a dva, neboť jsou dvě přikázání lásky, láska k

Bohu a láska k bližnímu; a méně než mezi dvěma nemůže být láska. Pán posílá učedníky kázat dva a dva, a tím nám mlčky naznačuje, že kdo nemiluje druhého, nemá nikdy na sebe brát službu kazatele.“

II. vatikánský koncil říká v konstituci *Lumen Gentium*, že svatost je cílem každého člověka. Ve své podstatě je svatost dokonalou láskou k Bohu a vzájemnou láskou mezi lidmi podle vzoru Krista. Tuto lásku jsme dostali jako dar Ducha svatého při křtu (srov. Mk 12,30; Jan 13,34; 15,12; srov. LG 40).

„Povolání k dokonalosti lásky uskutečňuje každý ve svém povolání svým vlastním charakteristický způsobem“ (LG 41).

Např. kněží každodenním konáním svých povinností, udržováním kněžského společenství, hojností duchovních hodnot, vydáváním svědectví o Bohu a spojením s biskupem.

Manželé: věrnou láskou, vzájemnou podporou, přijetím a výchovou dětí včetně náboženské.

Trpící: prožíváním zvláštního spojení s Kristem trpícím pro spásu světa (srov. LG 41).

Láska k Bohu a k bližním je základní výzvou pro celý lidský život. Láska je centrem osoby, což vyplývá ze skutečnosti, že je člověk utvořen k podobě Boha, tedy trojice.

Dar církve

Přejdeme nyní k daru církve, do které jsme byli uvedeni svým křtem. Ústřední myšlenkou II. vatikánského koncilu byla myšlenka společenství. Pavel VI. řekl: "Církev je společenství, kde společenství svatých znamená: včlenění křesťanů do života Kristova a proudění jedné a téže lásky mezi věřícími v tomto i v druhém světě. Jednotu s Kristem a v Kristu a jednotu mezi křesťany v církvi."

Jedná se o společenství, které se vyznačuje jednak rozdílností, ale zároveň i komplementárností nejrůznějších charismat. Každý svým způsobem přináší celému tělu svůj vlastní příspěvek.

Duch sjednocuje tělo svou přítomností a tím, že rozněcuje lásku mezi věřícími a posiluje jejich vzájemné vztahy.

Společenství církve je tedy především velký dar Ducha svatého.

Od tohoto společenství v církvi se nemůžeme oddělovat, jako se nemůže oddělit větev od kmene (srov. ChL 19 – 20).

Podívejme se na to nyní prakticky:

1) Životodárné prostředí

Dar církve je jistým výtečným prostředím. V tajemném Kristově těle, do něhož jsme křtem ponořeni, se uskutečňuje naše výživa. Z těchto Božích živin je nutné čerpat.

Církev nám nabízí:

- především svátosti
- Písmo svaté
- odpustky
- blízkost Panny Marie, z jejího přátelství můžeme čerpat
- přátelství svatých, jejich zkušenosti a jejich spisy – je důležité číst jejich díla a jejich dobré životopisy, sledovat o nich hodnotné filmy
- přímluvnou modlitbu jak žijících bratří a sester, tak i svatých v nebi a andělů strážných
- snadnější objevování pravdy a orientace v současných spletitých otázkách a to na základě víry, že v církvi hovoří Duch svatý; proto je třeba naslouchat učení církve především sledovat slova papeže a učení koncilů; máme úžasnou možnost sledovat prostřednictvím www.radiovaticana.cz aktuální papežovo učení

Dnes žijeme v době velikých zmatků a zároveň obnovené gnóze (gnostik věří ve spásu poznáním). Každý dnes učí, jak se mu líbí, a lidé přikládají mnohdy větší autoritu nějakému zvláštnímu či líbivému učení, než zdravé nauce. Opouštění katolické nauky má i zde své důvody.

Snadno se proto stane, že se v nějakém názoru plně neztotožňujeme s pohledem církve. Pak je rozumné v pokoji se poučit z primárních zdrojů. Nepochopení vychází nejen z malé víry, ale především z neznalosti a neporozumění. Víceméně z pýchy, že si stačíme sami, bez Boží posily.

Je smutné setkání s intelektuály, s lidmi vysokoškolsky vzdělanými, kteří místo aby si přečetli danou encykliku, raději zůstávají ve svých omylech.

Proto bych rád nabídl ještě následující úvahu.

Nežijeme odděleni od druhých. Nejme svébytná individua.

Potřebujeme druhé, potřebujeme se od nich učit, zdokonalovat, potřebujeme, aby naše bratrská láska byla tříbena a vzájemnými vztahy utužována.

Kdo se uzavírá jen do sebe, bude strádat a lidsky bude ztrácet.

Nejsme povolání Bohem jen osobně, ale jsme povolání zároveň do církve.

Proto nemůžeme dobře rozumět Božímu slovu, zjevení pouze sami, odděleně od církve. Sv. Jeroným mimo jiné ukazoval, že zásadním metodologickým kritériem interpretace Písma je soulad osobních pohledů s učitelským úřadem církve. Bylo mu jasné, že nikdy nelze správně číst Písmo pouze individualisticky v odloučenosti od církve. Při takovém čtení či vykládání je velice snadné upadnout v omyl.

Bible byla napsána Božím lidem a pro Boží lid za mocné inspirace Duchem svatým. Je tedy zcela logické, že pouze ve společenství s Božím lidem, v onom „my“ dětí Božích, lze dojít k plnosti pravdy, kterou Bůh sděluje. Velký teolog 20. století H. U. von Balthasar jasně konstatuje, že mimo církev je Bible jako celek zcela logicky chápána nesprávně (*Kněžská spiritualita.*)

Poklad Božího slova obsahuje Písmo svaté a posvátná tradice.

Avšak Bůh hovoří neustále. *Dei verbum* tvrdí, že dle Božího rozhodnutí jsou posvátná Tradice, Písmo svaté a učitelský úřad tak spojeny, že nemohou existovat odděleně, ale že tvoří celek, který je účinný na základě působení Ducha svatého (srov. *DV* 10). Je třeba konstatovat, že Bůh ve své dobrotě zařídil, aby to, co zjevil ke spáse všech lidí, generací a národů, navždy zůstalo neporušené a bylo předáváno všem pokolením (srov. *KKC* 74).

Na základě řečeného lze porozumět tvrzení, že křesťanství není náboženstvím knihy, ale živého Slova Božího. Nejedná se totiž o mrtvou literu, protože Kristus, věčné Slovo živého Boha, skrze Ducha svatého otevírá věřícím mysl, aby rozuměli Písmu (srov. *Lk* 24,45;

srov. *KKC* 108). To se uskutečňuje uprostřed církve. Jak píše H. de Lubac, víra křesťana je vždy účastí na víře církve.

Každý jednotlivý křesťan má tedy porovnávat vlastní názory s předpisy evangelia, s Tradicí církve a s učením církve, aby zachoval věrnost Kristovu slovu, které může být náročné a někdy lidsky obtížně pochopitelné. Pouze celá pravda dovoluje přilnout ke Kristu, který zemřel a vstal z mrtvých pro spásu lidí. To je důvod, proč je třeba uchránit se pokušení relativismu nebo subjektivní a selektivní interpretace Písma svatého.

2) Rodina

Církev nám též umožňuje žít v rodině. Církev není anonymní masa, ale prostor konkrétně prožívaných vztahů. Po celém světě může každý v této rodině najít svůj domov.

Benedikt XVI. velice realisticky zachytil tento rozměr církve, když nedávno řekl (Římský seminář), že jistě uprostřed církve je důležité usilovat o vztah s Bohem, ale to se děje uprostřed církve, která nese na sobě dva rozměry: krásu a lidskost.

„Musíme mít také na zřeteli, že je velmi krásné být společenstvím, společně kráčet ve velkém společenství všech staletí, mít přátele v nebi i na zemi, a vnímat krásu tohoto těla, být šťastní, že Pán nás povolal do těla a daroval nám přátele ve všech částech světa.“

Ale zároveň je třeba vidět, že často cítíme problémy a těžkosti tohoto společenství, počínaje konkrétním až k velkému společenství církve a jejích institucí. Protože je církev tělo, má struktury, zákony, a tak někdy není snadné se zařadit. Často se tedy nalézáme v situaci, že usilujeme o osobní vztah s Bohem, ale tělo se nám často nelíbí. Avšak právě (v tomto těle) jsme ve společenství s Kristem, píše Benedikt. Je tedy třeba mít odvahu přijmout tělesnost Jeho církve.

Ne vždy je vše v církvi ideální, ale přesto v ní je přítomen Bůh, se kterým se můžeme setkat.

Další rozměr církve jako společenství je následující: V rodině církve lze najít přátele, kteří jsou si zvláště blízcí svým přístupem k evangeliu a křesťanskému životu. To běžně nazýváme, že jsme našli určitou spiritualitu – cestu, jak jít za Kristem. Víme, že tyto cesty jsou různé. Když se ale přijmou a žije podle nich, přináší veliké požehnání.

Pochopitelně, že je třeba zároveň vážit si všech ostatních, respektovat je, i když zdůrazňují jiné akcenty evangelia. Spiritualit je v církvi mnoho, každá je částečná, žádná není výlučná.

Vezměme rozdílnost stylu života poustevníka a dona Bosca. Františkána a člena Opus Dei.

V této rozmanitosti každý může najít svou cestu.

Existují tradiční třetí řády nebo nejrůznější malá společenství rodin, mládeže, seniorů.

V současné době vzniká ale i mnoho tzv. hnutí, tedy duchovních cest pro laiky žijící v současnosti: neokatechumenátní cesta, Schönstatt, Schemin Neuf, Fokoláre a různé další duchovní proudy.

Církev rozpoznala v těchto projevech působení Ducha svatého, který neustále překvapuje novými formami života.

Církev proto na základě působení Ducha svatého není vůbec uniformní a jen racionálně plánovaná. Naopak. Je prostorem dynamického života, jehož protagonistou je Duch svatý.

Benedikt XVI. se o nich v nedávném dokumentu *Verbum domini* vícekrát pochvalně zmínil. Mimo jiné potvrdil, že v sobě nesou „mimořádné bohatství evangelizační síly církve v této době.“

Dnes se v církvi běžně uznává, jak píše Jan Pavel II. v *Christifideles laici*, že věřící potřebují žít v malých společenstvích, v základních společenstvích. Důvodů je mnoho, od teologických až po sociologické:

- jsme povolání k vzájemnosti,
- je třeba se navzájem podporovat ve víře,
- víru je nutné sdílet s druhými,
- společná modlitba má zvláštní význam,
- je třeba spolupracovat na plodné evangelizaci.

Kdo našel takové malé shromáždění věřících lidí, ten je jistě velice šťastný a může potvrdit, že mu tato skutečnost usnadňuje život víry.

Nakonec z toho vyplývá třetí poznatek. Je třeba být platným členem církve. Nelze se nechat jen vézt, ale je třeba se aktivně účastnit. Přijmout svůj díl odpovědnosti. Samozřejmě dle konkrétních životních možností. Neznamená to, že každý musí dělat mnoho či všechno. Především se bude jednat o svědectví živé víry a aktivní zapojení do života místních společenství, ale půjde i o finanční podporu.

Shrnutí

Křest smývá dědičnou vinu a odpouští osobní hříchy.
Zároveň dává milost posvěcující – nadpřirozené nadání, jakousi schopnost žít s Bohem a pro Boha.
Kromě toho posiluje lidské ctnosti.

Křest má proniknout celého člověka, ve všech rozměrech jeho osoby.
Žít ze křtu vyžaduje celistvý rozvoj osoby člověka:

- rozvíjet rozum,
- zušlechtovat cit,
- pěstovat silnou vůli,
- pečovat o tělo, přijímat bolest a smrt, vytvářet evangelní kulturu,
- využívat nástroje duchovního rozměru,
- žít v pestrosti vztahů,
- těžit z životodárných Božích živin pulsujících v církvi.

Kéž nám Bůh všem žehná,
kéž máme odvahu celistvého rozvoje své lidské, ale i křesťanské osobnosti
a kéž jsme schopni vnímat svůj život jako celek.

Pak můžeme mít naději, že v nás křest přinese užitek, který očekáváme v tomto životě i na věčnosti.